

OLIE EN GAS

DRINKWATERVOORZIENING

ELEKTRAVOORZIENING

NATIE VORMING

MIJNBOUW

LANDBOUW

**STAP VOOR STAP
NAAR EEN BETER MORGEN**

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Economische hervormingen en herstelprogramma.....	5
IMF	8
Sociaal beleid	8
Ontwikkeling binnenland	13
Sport	15
Grondbeleid.....	18
Veiligheid.....	19
Versterking van de rechtsstaat	22
Wetgevingskader.....	25
Buitenlands beleid	26
Public Sector Reform	29
Verkiezingen 2025	29
Gezondheidszorg	31
Onderwijs	35
Stimulering ondernemerschap (Fondsen)	37
Landbouw	38
Infrastructuur	39
Elektra & Water	40
Mijnbouw.....	42
Olie & Gas	43
Introductie nieuw financieel instrument: Royalty Voor Iedereen (RVI)	44
Milieu	45
Digitalisering van de overheid	47
Toerisme.....	48
Slot	50
Toekomstvisie Suriname: Groei, Ontwikkeling en Vooruitgang	51

Mijn mede Surinamers, Mi Lobi Srananmang, in het bijzonder de volwassenen van 18+ die voor het eerst naar de stembus gaan op 25 mei 2025.

De datum 25 mei 2025 is een belangrijke dag voor ons Switi Sranan.

Het is de dag van de algemene, vrije en geheime verkiezingen. Een dag waarop wij allemaal als burger, als trotse Surinamer, de richting van ons land kunnen bepalen. Als president wil ik u allen herinneren aan de kracht die in uw stem ligt. Vooral met de kansen die olie en gas bieden, die de toekomst van elke burger van Surinamer zullen beïnvloeden. Onze olie en gas zullen grote gevolgen hebben voor onze economie. Met het juiste management kan het positief zijn en met de verkeerde mensen in de regering kan het helemaal kapot gaan. Er zal worden geïnvesteerd in local content, in onze eigen mensen, wat zal zorgen voor werkgelegenheid en zal bijdragen aan de ontwikkeling van de Surinaamse economie. De bevolking van Surinamer zal rechtstreeks profiteren van de toekomstige olie-inkomsten van het land. 'Royalty voor iedereen' zal ervoor zorgen dat elke burger een aandeel krijgt in de opbrengsten van de olie-exploitatie in Blok 58. Mijn mede Srananmans, onderschat het niet! Met de juiste maatregelen gaat de economie groeien. We hebben dit jaar voor het eerst een verkiezing met evenredige vertegenwoordiging. 'One person one vote', dus één of twee stemmen kunnen het verschil maken voor het winnen of verliezen van één zetel. U en ik, wij het volk van Suriname, hebben de kracht. Uw keuze bij de aankomende verkiezing is daarom niet alleen een recht, maar ook een plicht die u serieus moet nemen. De democratie is het fundament van ons land, en elke stem telt. Wij hebben samen de verantwoordelijkheid om Suriname verder te bouwen, om te zorgen voor een samenleving waarin iedereen een gelijke kans krijgt en waarin welvaart en welzijn voor iedereen centraal staan.

In dit boek presenteer ik aan u dan ook de bewijzen van onze groei. Wat we hebben gedaan om ons Suriname vooruit te brengen. Vooruitgang komt niet vanzelf. Het kost tijd. Het vergt kracht, geduld, samenwerking, kalmte en moed. Voor u, de Surinamer die voor het eerst gaat stemmen: gefeliciteerd! U bent vrij om te kiezen. Kiest u iemand die het geld wil verspillen of iemand die zorgvuldig, transparant en eerlijk opereert? U kunt ook kiezen zonder u te laten informeren, dat is ook democratie. U kunt ook kiezen zonder u te informeren, dat is ook democratie. Ik hoop dat we met waardering voor elkaar en met vertrouwen in onze democratie op 25 mei 2025 kiezen voor een mooie toekomst voor Suriname, onze Surinamers, onze kinderen en kindskinderen en ook de Surinamers wereldwijd.

Uw stem is van onschatbare waarde, en ik ben ervan overtuigd dat wij samen een sterker, welvarender en rechtvaardiger Suriname kunnen creëren. Laten we op 25 mei 2025 massaal naar de stembus gaan. En ongeacht het resultaat, onthoud: "eri libi te na dede: Wi sa feti gi Sranan". Uw stem uitbrengen, is strijden voor Suriname. Ik dank u allen vanuit het hart en samen gaan wij door om ons land verder te bouwen met Gado de wi fesiman.

Gran Tani en may God bless you all!

Chandrikapersad Santokhi
President van de Republiek Suriname

Inleiding

Stap voor stap herstelden we Suriname. Dit boek laat zien wat er écht is bereikt.

Toen de regering-Santokhi-Brunswijk op 25 mei 2020 uw vertrouwen kreeg met 28 zetels, was de opdracht glashelder: Suriname uit de crises halen en weer perspectief bieden. Bij aantreden op 16 juli 2020 vonden we een land in zware problemen, uitgeputte deviezenreserves, dalende productie en een aangetaste internationale reputatie. Toch zijn we met een doordacht herstelplan aan de slag gegaan, gebaseerd op het regeerakkoord, de regeringsverklaring en het Meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP). Dat resulteerde in politieke stabiliteit, economische verbetering en de basis voor duurzame groei.

Mijlpalen en wapenfeiten

- o De economie kwam uit het slop.
- o We investeerden in infrastructuur, onderwijs, gezondheidszorg en veiligheid.
- o Suriname herstelde zijn internationale status.
- o Met een sterk milieubeleid, gericht op biodiversiteit en duurzame hulpbronnen, blijft Suriname toonaangevend in groene energie en agro-voedselzekerheid.
- o De oprichting van een Kinderombudsinstituut en erkenning van alternatieve medische methoden dragen bij aan een inclusieve, vooruitstrevende samenleving.
- o Een van de grootste doorbraken is het finale investeringsbesluit (FID) door TotalEnergies voor offshore olie. Deze internationale interesse laat zien dat Suriname weer aantrekkelijk is voor grote investeerders, een bevestiging dat onze gezamenlijke inspanningen vruchten afwerpen.

Nu, bijna vijf jaar later, delen we met trots de feiten. Geen loze beloften, maar concrete resultaten die bewijzen hoe ver Suriname is gekomen en hoe we verder kunnen groeien.

Laten we samen werken aan een toekomst vol hoop, groei en vooruitgang.
Suriname, onze toekomst ligt in jouw handen.

Economische hervormingen en herstelprogramma

- Meerdere malen verbetering kredietbeoordeling en rating van Suriname door de internationaal gerenomeerde instituten S&P Global Ratings, Moody's en Fitch
- Moody's Ratings heeft de langetermijnratings van de Surinaamse overheid verhoogd van Caa3 naar Caa1 en de outlook gewijzigd van stabiel naar positief.

Identiteitskaart

REPUBLIC SURINAME

ID nummer
AB123456

Geslachtsnaam
ACHTERNAAM
ACHTERNAAM

Voorvoornamen
VOORNAAM
VOORNAAM

Geboortedatum
01.01.1980

Gender
M

Nationaliteit
SUR

Geboorteplaats
BROKOPONDO

Signature

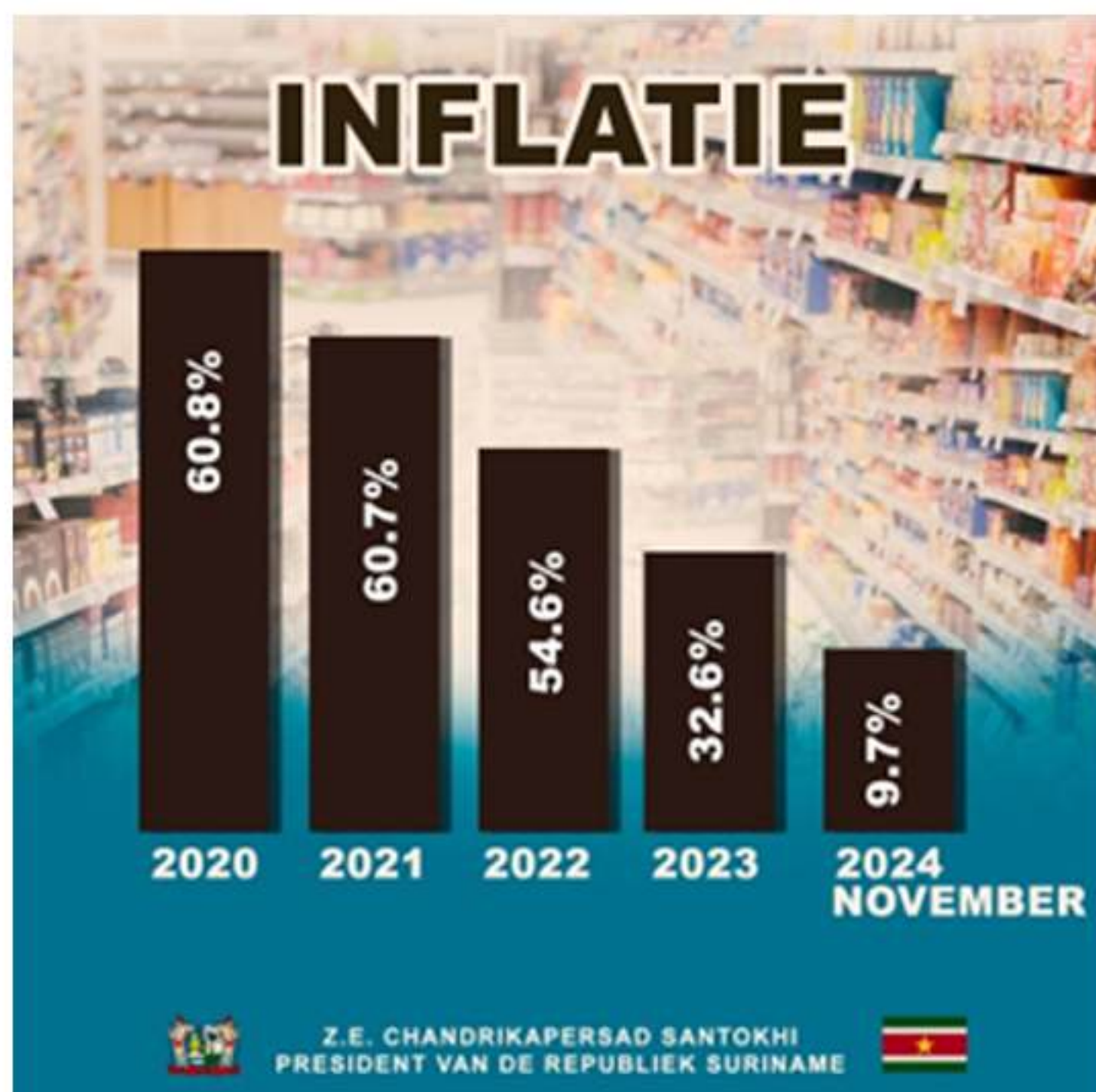
VOORUITGANG IN FINANCIËLE TOEGANKELIJKHEID:

- EENVOUDIG BANKREKENINGEN OPENEN VOOR IEDEREEN IN SURINAME
- VOOR HET OPENEN VAN EEN BANKREKENING HEEFT U ALLEEN EEN ID NODIG

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

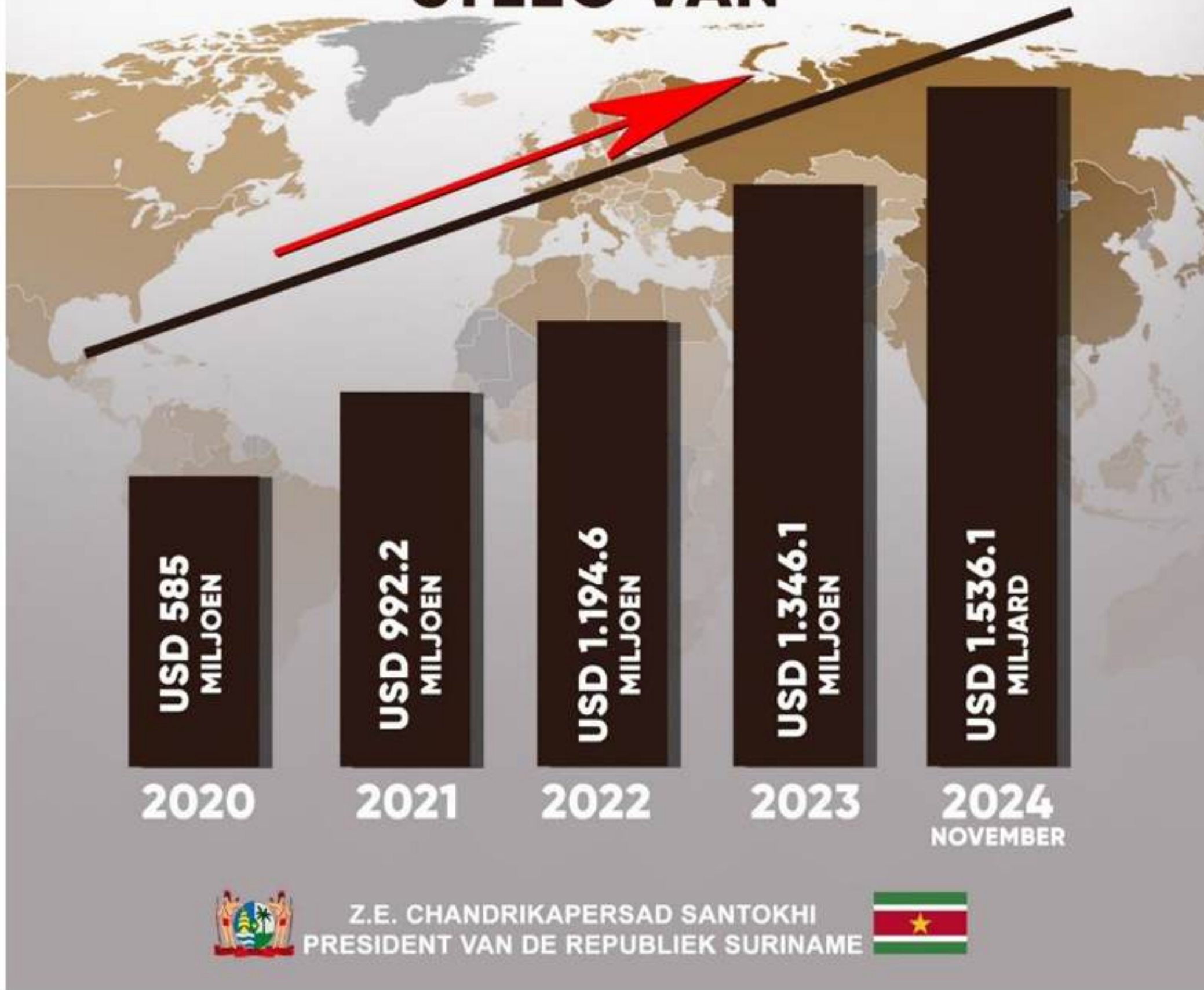
- S&P Global Ratings heeft de rating van Suriname positief bijgesteld. De kredietbeoordeling is verhoogd van 'SD' naar 'CCC+/C' met een stabiel vooruitzicht.
- Succesvolle schuldherschikkingen met diverse landen, banken en instellingen.
- Hervorming fiscaal beleid met introductie BTW ter vervanging omzetbelasting:
 - o In 2023 ruim SRD 4.7 miljard aan BTW-inkomsten
 - o In 2024 ruim SRD 6.2 miljard aan BTW-inkomsten

- Succesvolle uitvoering macro-economisch beleid met als resultaat:

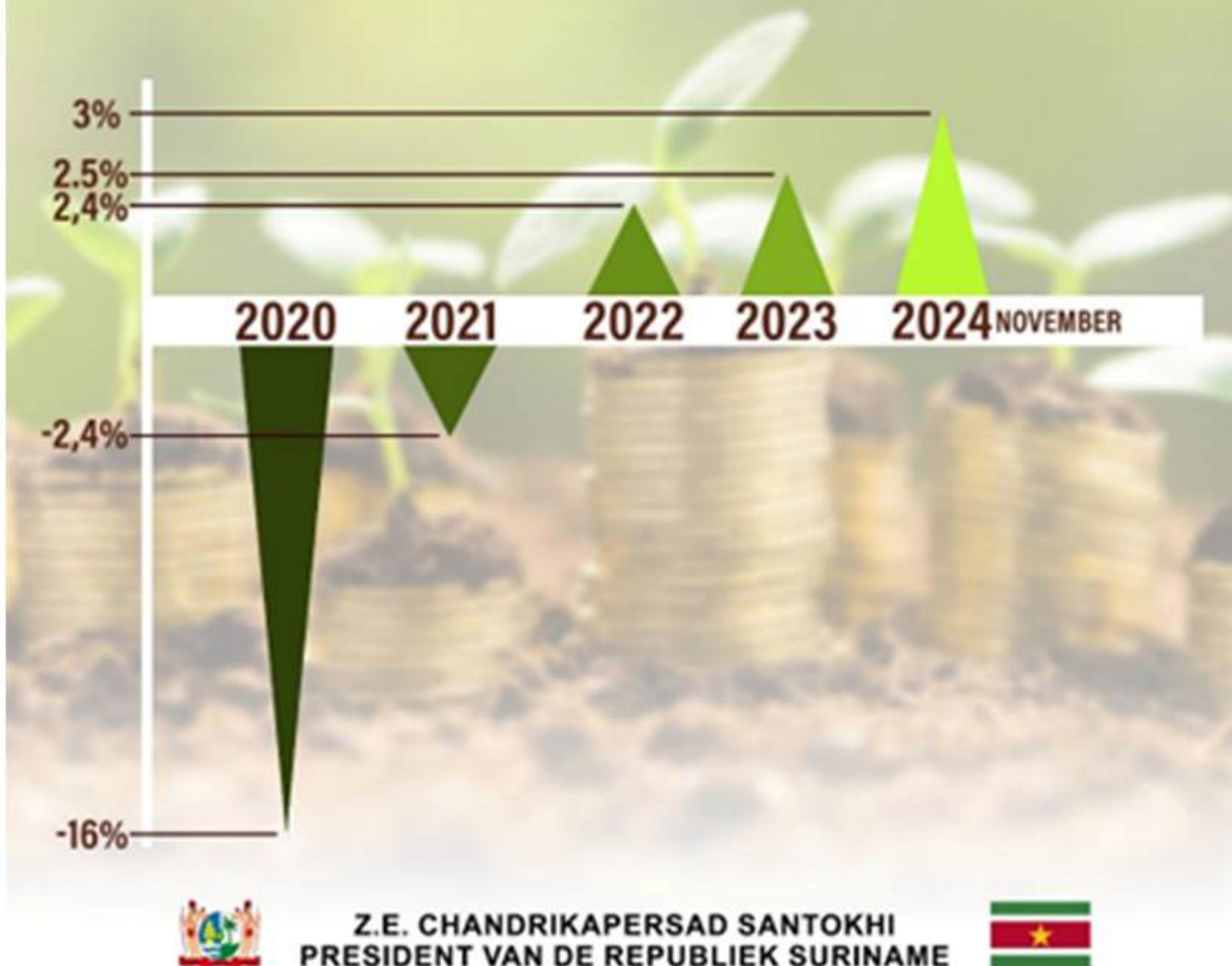

- In 2020 was ons saldo van de primaire rekening diep negatief met een tekort van SRD 3.217 miljoen, in 2021 was er slechts een tekort van SRD 719 miljoen. Vanaf 2022 hadden we een overschot van SRD 923 miljoen, in 2023 SRD 1.794 en tot november 2024 was er een overschot van SRD 1.472.6 miljoen.

DE MONETAIRE (INTERNATIONALE RESERVE) STEEG VAN

GROEI VAN DE ECONOMIE

- Het begrotingstekort werd teruggebracht binnen de internationale gangbare norm van rond de 3%.
- De totale wettelijke staatsschuld was in 2020 121% van het Bruto Binnenlands Product (BBP), in 2021 was dit 111% en in 2022 110%. De totale staatsschuld daalde in 2023 verder naar 97% van het BBP en in november 2024 tot 92%.

SUCCESSVOLLE SCHULDHERSCHIKKINGEN

LAND/BANK/INSTELLING	JAAR HERSCHIKKING
PARIS CLUB (FRANKRIJK, ZWEDEN, NEDERLAND, ISRAËL EN ITALIË)	2022 EN 2023
INDIA	MAART EN JUNI 2023
CENTRALE BANK VAN SURINAME	JULI 2023
CHINA EXIMBANK	DECEMBER 2023
OPPENHEIMER	DECEMBER 2023
ABN AMRO BANK	MAART 2024

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

IN DECEMBER 2021 HEEFT SURINAME ALS ONDERSTEUNING VAN HET HERSTELPLAN VAN DE OVERHEID, IMF BENADERD VOOR FINANCIËLE ASSISTENTIE VOOR 36 MAANDEN.

2020:

- **ZWARE SCHULDENLAST**
- **ERNSTIGE TEKORTEN IN DE FINANCIËLE HUISHOUDING**
- **EEN VERZWAKT INTERNATIONAAL IMAGO EN EEN VERMINDERDE VERDIENCAPACITEIT**
- **BEPERKTE TOEGANG TOT INTERNATIONALE FINANCIERING DOOR WANBETALINGEN**
- **LAGE DEVIEZENRESERVES EN HOGE BETALINGSACHTERSTANDEN**

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

IN DECEMBER 2021 HEEFT SURINAME ALS ONDERSTEUNING VAN HET HERSTELPLAN VAN DE OVERHEID, IMF BENADERD VOOR FINANCIËLE ASSISTENTIE VOOR 36 MAANDEN.

WAAR STAAN WE NU (2025):

- **SUCCESSVOLLE AFRONDING VAN 8 BEOORDELINGSRONDES VAN HET IMF-PROGRAMMA MET MEER DAN USD 297 MILJOEN AAN BUDGETTAIRE ONDERSTEUNING.**
- **UITVOERING VAN EEN SOCIAAL PROGRAMMA TER ONDERSTEUNING VAN KWETSBARE GROEPEN IN DE SAMENLEVING.**
- **SUCCESSVOLLE HERSCHIKKING VAN SCHULDEN**
- **INSTITUTEN/LANDEN WILLEN ONS WEER GELD LENEN DANKZIJ ONZE GUNSTIGE POSITIE OP DE KREDIETRATINGSBALANS.**
- **DEVIEZENRESERVES GESTEGEN.**
- **TOEGANG TOT INTERNATIONALE MARKTEN HERSTELD, WAT VERTROUWEN BIJ INVESTEERDERS HEEFT VERGROOT.**
- **HERSTEL VAN INTERNATIONALE GELOOFWAARDIGHEID.**
- **VERBETERDE FINANCIËLE STABILITEIT EN ECONOMISCHE GROEIPERSPECTIEVEN.**
- **BASIS GELEGD VOOR DUURZAME ONTWIKKELING.**

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Sociaal beleid

- Vanaf 1 juli 2024 15% loonsverhoging voor ambtenaren en de aan hen gelijkgestelden; vanaf 1 januari 2025 nog 5% loonsverhoging
- Opname van de koopkrachtversterking van SRD 3.500 voor ambtenaren en de aan hen gelijkgestelden in het salaris vanaf 1 januari 2025
- Verhoging belastingvrije grens van SRD 7.500 naar SRD 9.000; hierboven nog een onbelast bedrag van SRD 400
- Verruiming belastingschijven van 8% (SRD 946.40), 18% (SRD 659.75) en 28% (SRD.910) naar SRD 3.500 per belastingschijf

**ALGEMEEN KINDERBIJSLAG
VÓÓR AANTREDEN
REGERING-SANTOKHI-BRUNSWIJK
SRD 50,-**

JAAR	2020	2021	2022	2023
SRD	75,-	125,-	175,-	200,-

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

**FINANCIËLE BIJSTAND MENSEN MET EEN BEPERKING
VÓÓR AANTREDEN REGERING-SANTOKHI-BRUNSWIJK SRD 325**

JAAR	2020	2021	2022	2023
SRD	500	750	1750	2500

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

**FINANCIËLE BIJSTAND ZWAKKE HUISHOUDENS
VÓÓR AANTREDEN REGERING-SANTOKHI-BRUNSWIJK SRD 33**

JAAR	2020	2021	2022	2023
SRD	500	1000	1250	1750

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

MINIMUM UURLOON

PERIODE	MINIMUM UURLOON (SRD)
1 MAART 2019 - 31 MEI 2022	SRD 8,40
1 JUNI 2022 - 28 FEBR. 2023	SRD 20,-
1 MAART 2023 - 30 JUNI 2023	SRD 30,-
1 JULI 2023 - 31 MAART 2024	SRD 35,-
VANAF 1 APRIL 2024	SRD 49,12

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

**VANAF 2023
SRD 1800**

KOOPKRACHTVERSTERKING VOOR:

- HUISHOUDENS MET EEN GEZINSINKOMEN VAN NETTO SRD 6.000 OF MINDER
- AOV'ERS
- MENSEN MET EEN BEPERKING

Food Basket:

- o In 2022 opening eerste foodbasket op het Veerplein van Commewijne met intussen 33 foodbaskets in bijna alle districten
- o Doel: Samen met ondernemers basisgoederen tegen een veel lagere prijs aanbieden door de tussenhandel uit te schakelen
- o Wat kan je kopen? Rijst, blom, olie, suiker, zout, uien, knoflook, aardappel, sardien, bruine bonen en nog veel meer
- o Lancering Foodbasket Vouchersysteem: Een waardebon van SRD 1.000, waarmee personen die geen subjectsubsidie ontvangen, bij de foodbaskets zelf terecht kunnen om basislevensmiddelen te kopen tot het aangegeven bedrag.
- o Voor personen die koopkrachtversterking ontvangen, is er 25% korting op producten bij Foodbasket, tot een maximum van SRD 1.500 per maand.

Food Basket
Basically Fulfilling

Food Basket

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Vrijdag 11 oktober 2024

aanvullen

200	100	200
67 133	91 9	191 9

642571

ken.

8/672 | 84

640

32

32

9/747 | 83

720

27

6

Evenlyk verdelen:

- Vrouwen verdelen SRD 240
elk krijgt SRD 30

- Jongens verdelen SRD 150,-
elk krijgt SRD 30

7m

13.264 LEERLINGEN KRIJGEN DAGELIJKS EEN BROODJE EN DRANK (SAP EN/OF MELK)

 Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

- Landelijke distributie van voedselpakketten aan huishoudens, bejaardentehuizen en opvanginstellingen
- Verlenging verzekeringspas:
 1. Leeftijd 0-16 jaar en 60+: Geldigheid van 4 jaar
 2. Leeftijd 17-59 jaar: Geldigheid van 2 jaar
- Uitvaartondersteuning:
 1. September 2021: SRD 1.500 voor behoeftige burgers
 2. 2024: Verhoogd naar SRD 10.000
- Senioren met een beperking hebben vanaf 1 juli 2023 recht op zowel AOV als uitkering voor mensen met een beperking.

LANDELIJKE WONING BOUW PROGRAMMA (LWBP)

ONTWIKKELING VAN BOUWRIJPE KAVELS TE:

REEBERG : 600 KAVELS
MERVEILLE – PEPREPIN : 730 KAVELS
CREPIE : 548 KAVELS
POERWODADI (PPP-PROJECT) : 150 KAVELS

DOEL: 2.100 KAVELS VOOR EIGEN WONINGBOUW

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Burgers kunnen maximaal SRD 1,6 miljoen lenen tegen 7% rente voor financiering perceel en woning.

AFFORDABLE HOUSING PROJECT	
Project	The production and development of 3 rectangles of land, to be divided into 350 plots, and the construction of 2 block houses, and infrastructure within housing project
Location	Reeberg
Client	The Ministry of Social Affairs and Public Housing
Financing	Public Development Bank (PDB)
Contractor	CHINA LOW AID PROJECT
Contractor	China Oceanic International Economic & Technical Cooperation Group Co., Ltd.
Contract	Project Implementation and (PIL) and Public Development Bank (PDB) and Public Development Bank (PDB) and Public Development Bank (PDB)
Contact	Public Development Bank (PDB) and Public Development Bank (PDB) and Public Development Bank (PDB)

BOUW VAN 350 WONINGEN AAN DE ZWARTBONDSTRAAT, REEBERG VIA CHINA LOW AID PROJECT

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Affordable Housing Project (AHP)

Herstart oktober 2023: Voorzien van woonoplossingen voor maximaal 3.775 goedgekeurde applicanten:

1.375 incentives voor nieuwbouw

2.400 incentives voor renovatie

Status: 748 goedgekeurde incentives, waarvan 247 in uitvoering (174 nieuwbouw, 73 renovatie)

AHP-certificaatuitreiking in Nickerie, Paramaribo, Wanica, Brokopondo
Soft launch AHP-project Voorburg, Commewijne, met verdeling van 8,5 hectare grond in 161 percelen, drie hoofdwegen en tussenwegen

Ontwikkeling binnenland

BOUW STAATSLOGEERGEBOUWEN IN DE DORPEN GOEJABA EN POEKETIE

START BOUW AANMEERSTEIGER TE LANGA TABIKI

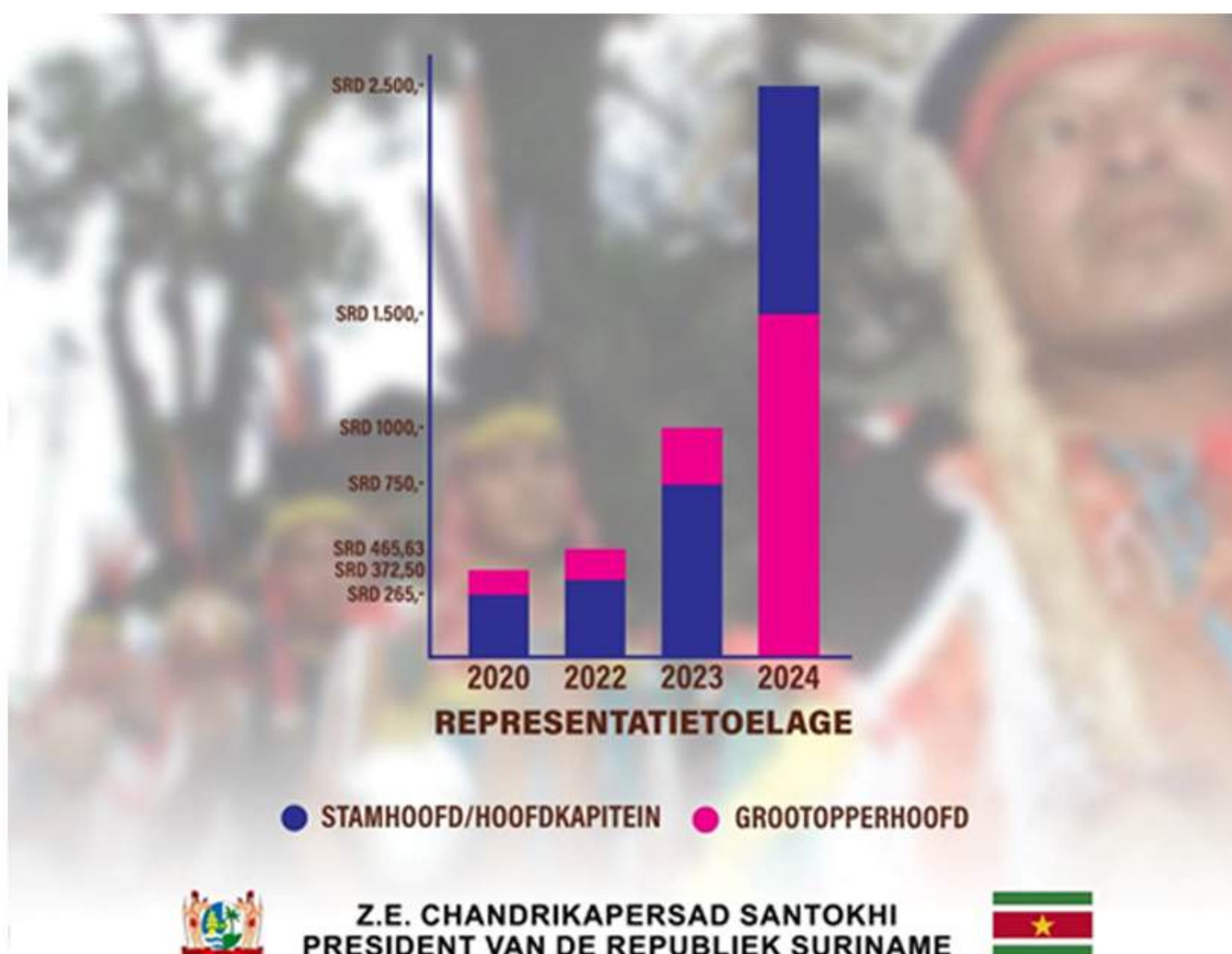
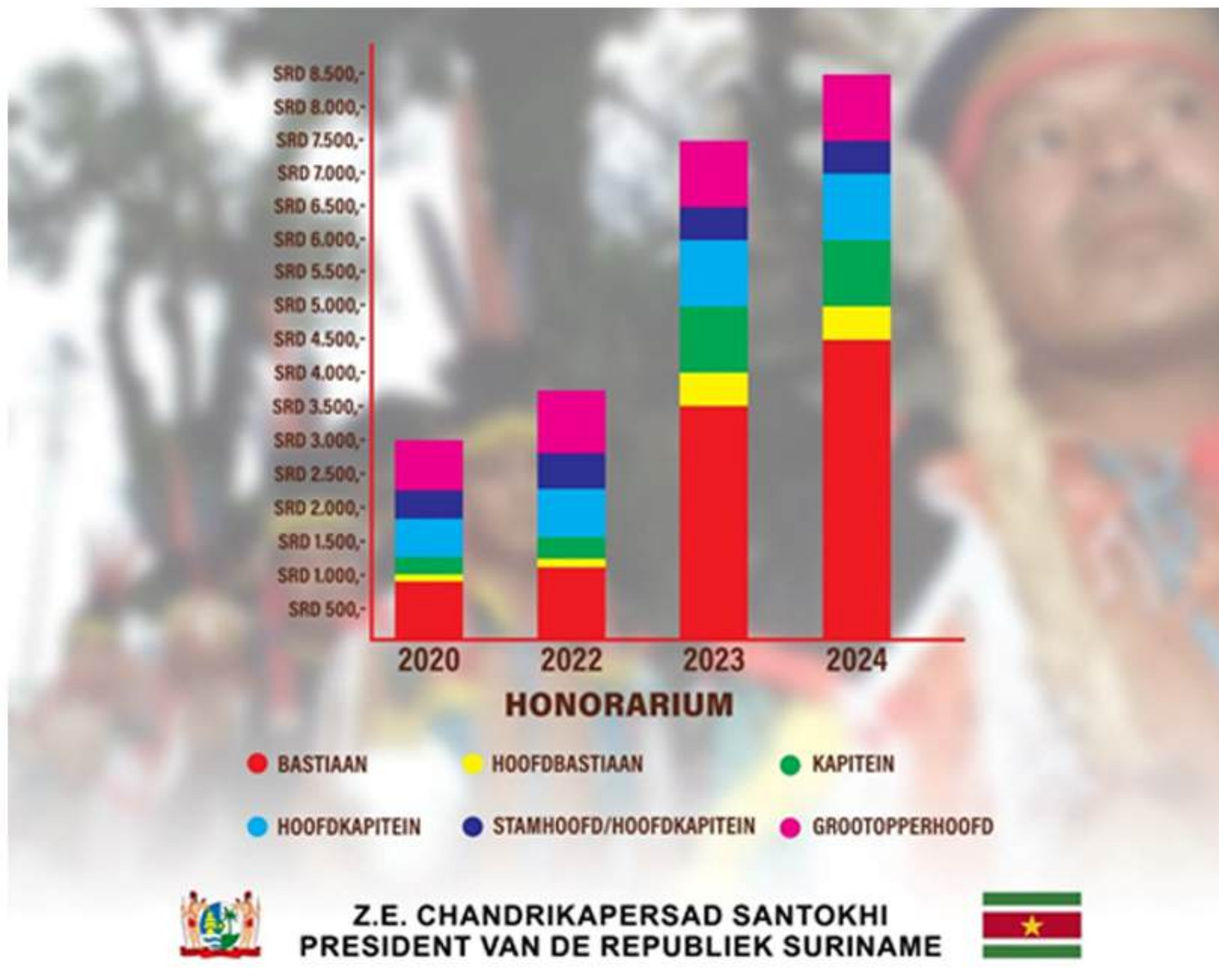
IN HET KADER VAN DE TWEDE RONDE VAN DE MATCHING GRANT FACILITY BINNEN HET SURINAME AGRICULTURE MARKET ACCESS PROJECT (SAMAP) ZIJN AGRARIËRS EN COÖPERATIES UIT DE DISTRICTEN BROKOPONDO EN SIPALIWINI IN AANMERKING GEKOMEN VOOR TRACTOREN, PLOEGEN, CASSAVEVERWERKINGSMACHINES, RUGSPUITEN EN OOGSTKRATTEN.

DE DORPEN CASSIPORA, BIGI POIKA, ALFONSDORP EN DONDESKAMP ZIJN IN AANMERKING GEKOMEN VOOR TUIN- EN LANDBOUWGEREEDSCHAPPEN TER STIMULERING VAN DE LANDBOUWPRODUCTIE.

 Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

- Nieuwe tandheelkundige kliniek in het dorp Redi Doti geopend
- Gemeenschappen in de gebieden tussen Kraka en Marshalkreek hebben toegang tot regenwateropvangsystemen en opslagtanks.
- Sinds augustus 2022 beschikken 92 huishoudens langs de Afobakaweg tussen Kraka en Marshalkreek over schoon en veilig drinkwater.
- Herstel van watersystemen in Donderskamp, Kalebaskreek, Nw. Aurora, Pikin Slee, Kwamalasamutu en Curuni
- Proefproject voor de productie van hoogland rijst waarbij empowerment van inheemse vrouwen in Washabo, Section en Apoera en de gemeenschappen in de Kwinti's zijn gedaan om te beginnen met het verbouwen van hoogland rijst.

- BO-kantoor te Pusugrunu opgeleverd
- Oplevering loopbruggen in de dorpen Goejaba en Bilawatra
- 70 gemberboeren uit het district Marowijne getraind en een gecertificeerd in Goede Agrarische Praktijken (GAP) in samenwerking met het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV)
- Trainingen verzorgd aan de gemeenschap van Langu in het verhogen van rijstproductie
- Het wetsontwerp 'Collectieve Rechten Inheemse en Tribale Volken' is in 2023 reeds ingediend bij De Nationale Assemblée en in behandeling genomen.
- De betaling van de proceskosten aan VIDS/KLIM, (USD 15.000) heeft reeds plaatsgevonden.
- Honorarium van het traditioneel gezag vanaf 2020 tot driemaal toe verhoogd

Sport

Sport niet alleen belangrijk voor de fysieke ontwikkeling, maar ook voor de mentale groei van onze jongeren.

Rehabilitatie van het Desi van Samson sportcomplex in Kasabaholo

LEVERING DIVERSE SPORTATTRIBUTEN AAN VERSCHILLENDE SPORTCLUBS

 Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

- Duizenden USD's aan subsidies goedgekeurd voor individuele sporters en sportorganisaties
- De contouren van het "Gericht Nationaal Sportbeleid" en beleidsdocumenten per district zijn geproduceerd. Het Gericht Nationaal Sportbeleid is erop gericht om het sportbeleid op een professionele manier aan te pakken, samen met alle stakeholders.

Eerstesteenlegging voor bouw Albina Hills Stadion in november 2024

Goedkeuring van 63 Sportprojecten via de Presidentiële Werkgroep Sportprojecten

De regering heeft samen met Frans- Guyana en Guyana het aangepaste protocol van de Inter-Guyanese Spelen (IGS) getekend. De spelen werden van 16 – 20 november 2023 gehouden in Suriname.

Startsein gegeven aanleg van een nieuw zwembad en sportcomplex

1. Wijziging Staatsbesluit voor grondconversie uitgebreid van 2.500 vierkante meter naar 2 hectare
2. Grondconversieaanvragen kunnen online plaatsvinden door digitalisering van het systeem

- Volledige financiële afwikkeling voor het oplossen van de occupatieproblematiek te Sunny Point
- Achterstanden in grondverzoeken voor ruim 50% ingelopen

Veiligheid

- Implementatie beleidsmaatregelen voor het versterken van het veiligheidsgevoel samenleving
- Tegengaan van het illegale grensverkeer voor bescherming land en volk tegen grensoverschrijdende criminaliteit
- Verbetering van de infrastructurele voorzieningen van de korpsen.
- Aansturen van het veiligheidsbeleid, misdaadpreventie, criminaliteitsbeheersing, alsook kwaliteitsverbetering en institutionele versterking van diensten

- Aanpak van de modernere vormen van criminaliteit
- Bestaande controleposten worden gereorganiseerd en waar nodig, worden nieuwe posten, op strategische locaties opgezet zoals te Coppenamepunt en Redi Doti.

- Veiligheidsdiensten worden ingezet om te zorgen voor de veiligheid, rust en orde over het gehele grondgebied van Suriname.

VERSTERKING VEILIGHEIDSMACHTEN

**BRYAN ISAACS 50STE KORPSCHIEF
VAN HET KORPS POLITIE
SURINAME**

**JOYCE PANÉ-ALFAISI EERSTE
VROUWELIJKE KORPSHOOFD
VAN HET KORPS PENITENTIAIRE
AMBTENAREN**

**WERNER KIOE A SEN 2E BEVELHEBBER
IN DE GESCHIEDENIS VAN SURINAME**

**SURINAME HEEFT NA 10 JAAR
WEER EEN BRIGADEGENERAAL**

- Opzetten Command Center (CC) JusPol bestaande uit de politie, het Nationaal Leger en de brandweer voor de integrale veiligheidszorg in Suriname
- Verhoogde veiligheidsgevoel in de buurten met herinstallatie Instituut Buurtmanagement

HET CHINA-AID ROAD MONITORING PROJECT
 LANDELIJK OP 100 LOCATIES 650 MONITORINGSCAMERA'S
 DIE VANUIT HET COMMAND CENTER GEMONITORD WORDEN

 Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
 PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

**PROJECT SAFE CITY:
 UITBREIDING VAN LANDELIJK CAMERATOEZICHT**

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
 PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

- Verbetering van de mensenrechten en het tegengaan van mensenhandel en mensensmokkel

Versterking van de rechtsstaat

Het garanderen van optimale bescherming van de rechtsstaat middels versterking van rechterlijke macht door capaciteitsversterking, institutionele versterking, financiële verzelfstandiging, internationale samenwerking en digitalisering

- Introductie e-filing systeem bij het Hof van Justitie in 2022 voor elektronische indiening van documenten door advocaten, in 2023 uitbreiding van het systeem naar andere gerechten
- Introductie online zittingen tijdens de COVID-19-pandemie. Deze praktijk wordt in sommige gevallen nog steeds toegepast.
- Operationalisering Constitutioneel Hof voor toetsing wetgeving aan de Grondwet

INSTALLATIE ANTICORRUPTIECOMMISSIE ZOALS VOORGESTELD IN DE ANTICORRUPTIEWET

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

- Decentralisatie van de rechtspraak met opening zittingslocaties in Marowijne en Brokopondo
- In het kader van veilige doorstroom van verkeer wegenwegmarkeringen/borden hersteld (op ±1855 wegen) en vervangen (op ±342)
- ± 486 zebrapadmarkeringen en ±328 drempelmarkeringen hersteld
- Op drie locaties in Paramaribo en in Nickerie verkeerslichten vernieuwd
- Geavanceerde digitale technologieën, waaronder camera's en sensoren, om verkeersovertredingen aan te pakken
- Suriname behoort tot de meest veilige landen in de regio

- Het leger heeft landelijk ter bevordering van de veiligheid verschillende detachementen (kleine ongeveer 15) en 3 grote (Marowijne, Nickerie en Zanderij).
- 25 mobiele operaties om de paraatheid van het leger te verhogen, om te verkennen en om de veiligheid te verhogen
- Ter bestrijding van de grensoverschrijdende criminaliteit is ondersteuning verleend aan justitiële diensten.
- Illegale airstrips vernietigd
- Vliegtuig met drugs onderschept
- Heringebruikname van drie Chetak helikopters van het Nationaal Leger

- Ondersteuning van Korps Politie Suriname door Nationaal Leger met inzet Riotteam, Korps Speciale Troepen en ander personeel bij ordeverstoringen.
- NL surveilleert samen met de politie.
- NL ondersteunt Openbaar Ministerie om skaliens te vernietigen ter bescherming van het milieu.
- 4 boten aangekocht voor grenscontrole door NL.
- Gezamenlijk patrouille met Frans-Guyana op de Marowijnerivier
- Cyberunit opgezet op Defensie
- Humanitaire operaties (Gran Matie) op het gebied van gezondheidszorg uitgevoerd.
- Internationale militaire samenwerking met partnerlanden verhoogd.
- Herstart van de jungletrainingen van Nederland in Suriname
- Militaire Politie getraind door de Koninklijke Marechaussee in het herkennen van authentieke stukken van vervalste stukken.

DE BARRACUDA TROTS VAN SURINAME

STABILITEIT - VEILIGHEID - KRACHT

STRATEGISCHE INVESTERING VOOR TOEKOMSTIGE GENERATIE

STERKE GEOPOLITIEKE UITSTRALING

PREVENTIEVE WERKING EN WAARSCHUWING TEGEN ILLEGALE
ACTIVITEITEN

BESCHERMING VAN DE OIL & GAS ZONE EN ONZE VISGRONDEN

"DE BARRACUDA TOONT ONZE KRACHT"

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Wetgevingskader

- In 2020-2024 zijn meer dan 100 wetten aangenomen door De Nationale Assemblée (DNA).
- Het Burgerlijk Wetboek, dat 150 jaar oud was, is na 30 jaar aangepast aan de hedendaagse realiteit. De meerderjarigheidsgrens is verlaagd van 21 naar 18 jaar.
- De Kiesregeling en de Grondwet zijn aangepast in het belang van de algemene, vrije en geheime verkiezingen in 2025.
- De Wet Kinderombudspersoon is aangenomen als belangrijke stap in de bescherming van onze kinderen. De Kinderombudspersoon zal dienen als een onafhankelijk klachtenmechanisme en toezicht houden op de naleving van kinderrechten.
- In het kader van de ontwikkelingen in de olie- en gassector is de Wet Spaar- en Stabilisatiefonds gewijzigd voor het effectief beheren van middelen uit dit fonds. Het fonds zal dienen als stabilisatiemechanisme voor volatiële inkomsten en als langetermijnspaarmiddel voor huidige en toekomstige generaties.
- De Comptabiliteitswet is in het kader van de komende ontwikkelingen ook gewijzigd om de rechtmatige en doelmatige besteding van de publieke middelen uit de staatsbegroting te garanderen.
- De Wet Belasting Autoriteit Suriname is op 19 december 2024 aangenomen in DNA. Hiermee wordt een stap gezet om te komen tot fiscale hervorming en modernisering van de Belastingdienst Suriname.
- De Wet ter voorkoming en bestrijding van Money Laundering en Terrorismedinanciering met strenge regels voor financiële instellingen is in 2022 aangenomen en helpt het financiële systeem te beschermen, zodat onzuiver geld niet in de legale economie komt.
- In het kader van onze National Risk Assessment zijn diverse financiële wetten goedgekeurd die voorkwamen dat Suriname geblacklist werd en dat ons land voldoet aan CFATF-regels.

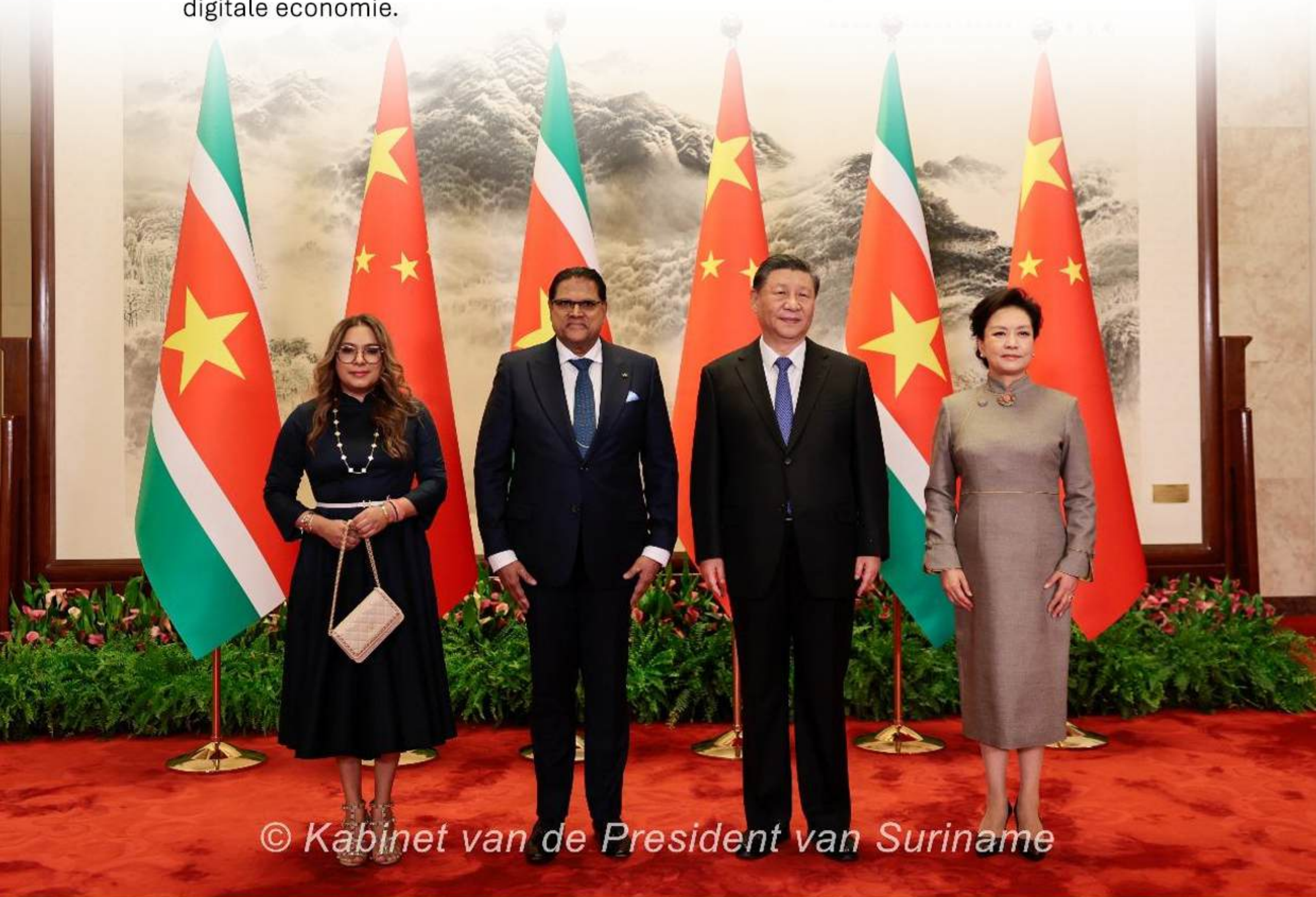
Hieronder vallen onder meer:

- o de Nationale Aanbestedingswet;
- o het Protocol on Public Procurement van de CARICOM, dat geratificeerd moet worden;
- o wijziging van de Deviezenregeling;
- o de wijziging van de Comptabiliteitswet;
- o Wet op de Jaarrekening;
- o Wet Fiscale Jurisdictie;
- o Centrale Bankwet;
- o Wet Casinobelasting;
- o Wet Toezicht en Controle Kansspelen;
- o Loterijwet;
- o Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen;
- o Wet Herstel en Afwikkeling Kredietinstellingen en
- o Wet Fiscaal Identificatienummer.

Buitenlands beleid

Versterking van bilaterale en multilaterale relaties

- Suriname heeft bilaterale betrekkingen met 144 landen.
- Samenwerkingsovereenkomsten met Frankrijk op de gebieden onderwijs, milieu en klimaat, economie en lokale diensten zoals toegang tot digitalisering, vervoer, water en waterzuivering
- Visum-afschaffingsovereenkomst voor houders van diplomatieke en dienstpaspoorten met Kazachstan
- Intentieverklaringen om samenwerking en handel met Curaçao te verstevigen
- Met China zijn tien Memoranda van Overeenstemming getekend betreffende samenwerking op diverse gebieden, waaronder onderwijs, media, groene en digitale economie.

- Voortzetting van politieke dialogen via het mechanisme van Gezamenlijke Gemengde Commissies met India, Indonesië en Zuid-Korea
- Bezoeken van hoogwaardigheidsbekleders uit onder andere India, Nederland, Brazilië en Haïti
- Diverse onderhandelingen en partnerschappen in economische sectoren, onder andere met Trinidad en Tobago en landen in het Midden-Oosten, gericht op olie en gas

Diplomatieke prestaties en representatie

- Suriname is in 2023 bij acclamatie gekozen als één van de 21 vicevoorzitters van de 78ste sessie van de AVVN en lid van de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties (ECOSOC) voor de periode 2024-2026.
- Beëdiging, mede-accreditatie en opzetten van een Permanente Missie van Suriname in Genève
- Surinaamse ambassadeurs hebben geloofsbrieven aangeboden aan Jamaica, Trinidad & Tobago, Finland, Maleisië en Paraguay.
- In april 2024 werd een niet-residerende ambassadeur van Suriname voor Argentinië benoemd.
- In totaal zijn er 16 geloofsbrieven ontvangen van residerende en niet-residerende ambassadeurs, afkomstig uit onder andere Duitsland, Paraguay, Azerbeidzjan, Nieuw-Zeeland, Slovakije, Zimbabwe, Colombia, Zwitserland, Maleisië, Chili, Jamaica, Ierland, Sri Lanka en de Bahama's, China en Nederland.

Financiële/sociale ondersteuning door buitenlandse partners

- Grant Zuid-Korea: USD 1 miljoen voor de aanschaf van graafmachines en medische apparatuur
- Brazilië: donaties van 5.000 doses Hepatitis B kindervaccins, medicijnen en chloortabletten voor drinkwaterzuivering
- Japan: USD 230.000 via het GGP-programma voor een landbouwverwerkingsmachine ten behoeve van Stichting Wi Uma Fu Sranan voor cassaveverwerking

- Saoedi-Arabië: USD 3 miljoen voor sociale sectoren zoals onderwijs en gezondheidszorg
- Verenigde Arabische Emiraten (VAE): schenking van 500 Korans aan moslimorganisaties
- Verenigde Staten: fondsen gealloceerd voor International Narcotics Control and Law Enforcement
- China: USD 100.000 voor capaciteitsversterking van het NCCR
- India:
 - o 5 Quick Impact Projects (QIPs), elk tot USD 50.000
 - o 3 Small Grant Development Programme-projecten via CARICOM-India-UNDP ter waarde van USD 1 miljoen

- Nederland: voortzetting van het Makandra-programma
- Indonesië: culturele en diasporaprojecten afgerond ter waarde van ruim USD 10.000

- Trilateraal overleg met de presidenten van Guyana en Brazilië tijdens de 46e CARICOM-top over samenwerking en bevordering van connectiviteit.
- Actieve participatie in CARICOM, ACTO, CELAC, OAS, OACPS, CARIFORUM, EU en de Algemene Vergadering van de VN (AVVN)
- Dialogen met Saoedi-Arabië gericht op strategische samenwerking in de oliesector
- Samenwerking met Guyana op presidentieel, ministerieel en technisch niveau over de constructie van de brug over de Corantijnrivier, voorbereidingen zijn in volle gang

Investerings en capaciteitsopbouw

- Met Indonesië is een overeenkomst aangegaan voor capaciteitsopbouw in de diversificatie van kokosverwerking.
- Projectimplementatie via SITA gericht op het aantrekken van Foreign Direct Investments (FDI) en exportbevordering
- Versterking van de Joint Chambers of Commerce met Guyana
- Ondersteuning aan buitenlandse deelname aan de Suriname Energy, Oil and Gas Summit (SEOGS)
- Onderhandelingen met Afreximbank voor investeringsovereenkomsten

Beleid inzake visum en migratie

- Start van onderhandelingen in 2023 over verdragen voor visumvrij reizen voor houders van diplomatieke en dienstpaspoorten naar de Benelux
- Herinvoering van de visumplicht voor 21 nationaliteiten na een evaluatie met relevante stakeholders

Diaspora en kennisuitwisseling

- Finalisering van het vijfjarig diaspora-actieplan in samenwerking met IOM in december 2023
- Organisatie van het diaspora-seminar "Wi Na Wan 2.0" versterking relatie met alle Surinamers buiten ons land
- Excuses van de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken voor het slavernijverleden tijdens diens werkbezoek aan Suriname

Public Sector Reform

- Herstructurering van de overheid middels verplichte landsdienarenregistratie en aanmelding voor vervroegde uittreding uit overheidsdienst
- Wijziging van de Personeelwet en Ambtenarenpensioenwet
- Opschoning betaalrol door stopzetting dubbele salarissen
- Launch Personeelsdata Informatie Systeem (PDIS) op verschillende ministeries

Verkiezingen 2025

- Het officiële traject voor de verkiezingen is gestart op 14 januari 2025.
- 25 mei 2025 is een historische dag, niet alleen voor politieke partijen, maar vooral voor de burgers van Suriname.
- Met jouw stem beslis je niet alleen over vandaag, maar ook over de toekomst.
- Dit is uw kans om een nieuwe fase in te luiden: een fase van zelfstandigheid, groei en welvaart.
- Met de rijkdommen die we hebben, zoals de eerste olieproductie in 2028, kunnen we een welvarend land worden. Maar dat vraagt om de juiste keuzes op 25 mei.
- Met de wijziging van de Grondwet en de Kiesregeling naar een landelijk evenredigheidsstelsel heeft de stem van burgers evenveel waarde gekregen.
- De regering, en in het bijzonder het Ministerie van Binnenlandse Zaken, heeft zich ingespannen om het nieuwe landelijke kiesstelsel succesvol te implementeren.
- De regering heeft uitgebreide voorlichtingscampagnes georganiseerd om de bevolking te informeren over de veranderingen.
- Onder leiding van de regering zijn er trainingen georganiseerd voor verkiezingsmedewerkers en vrijwilligers.

- Regering investeert in nieuwe technologieën.
- Internationale waarnemers zijn uitgenodigd om de verkiezingen te monitoren en zo eerlijke verkiezingen te garanderen.

Aan alle politieke leiders, partijen, campagnevoerders en aanhangers:

Laten we deze campagne voeren met respect, verantwoordelijkheid en liefde voor ons land.

Politieke verschillen mogen ons niet verdelen, maar moeten ons inspireren om gezamenlijk Suriname sterker te maken.

Aan alle burgers:

Ga stemmen. Wees bewust van jouw macht en verantwoordelijkheid.

Laten we samen kiezen voor goed bestuur, transparantie en beleid dat gericht is op een betere toekomst voor ons land.

Gezondheidszorg

Herstructurering en versterking zorgstelsel

- Opstarten van het "Nationaal Plan Vernieuwing van de Gezondheidszorg 2025"
- Voorbereiding oprichting Zorgautoriteit voor herstructurering en behoud van zorgpersoneel
- Aanpassing van ligdagtarieven (2021, 2022 en 2024) en invoering nieuwe financieringsmodellen
- Financiële gezondmaking en het in orde maken van zes jaarverslagen SZF binnen drie jaren
- Verlaging beheerskosten SZF van 25% naar 8.25%
- Publicatie lijst van de 271 medicamenten waarvoor geen bijbetaling hoeft met als resultaat vermindering onterechte financiële druk op de burgers

Preventie en eerstelijnszorg:

- Start HEARTS-initiatief (december 2022) voor preventie van hypertensie en diabetes

- Langere openingstijden van poliklinieken en opzet huisartsenspoedposten
- Lancering HPV-vaccinatiecampagne en promotie gezonde leefstijl

Bouw en renovatie van zorgfaciliteiten:

- Renovatie van klinieken en kantoren bij Jeugd Tandverzorging, Academisch Ziekenhuis Paramaribo (AZP), 's Lands Hospitaal en Regionale Gezondheidsdienst (RGD)

- Oplevering van nieuwe RGD-poliklinieken in Kwarasan, 3e Rijweg en Wonoredjo
- Start constructie van nieuwe gebouwen voor het ministerie van Volksgezondheid en BOG

- Operationalisering van Streekziekenhuizen in Atjoni en Marowijne
- Dialysemogelijkheid en spoedpost in het streekziekenhuis Marwina Marowijne
Dialyseren nu voor het eerst mogelijk in het district. Het ziekenhuis kreeg ook een ambulance overhandigd.

- Operationalisering van Streekziekenhuizen in Atjoni en Marowijne
- Dialysemogelijkheid en spoedpost in het streekziekenhuis Marwina Marowijn
Dialyseren nu voor het eerst mogelijk in het district. Het ziekenhuis kreeg ook een ambulance overhandigd.

• **Operationalisering van Streekziekenhuizen in Atjoni en Marowijne**

- **Dialysemogelijkheid en spoedpost in het streekziekenhuis Marwina Marowijne**
Dialyseren nu voor het eerst mogelijk in het district. Het ziekenhuis kreeg ook een ambulance overhandigd.

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

SURINAME EYE CENTER OFFICIEEL GEOPEND

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

- Aankoop van moderne medische apparatuur zoals ultrasoundapparaten, CT-scanners, endoscopie-units en bewakingsapparatuur
- Aanschaf van 12 ambulances en medisch apparatuur ter waarde van USD 800.000
- Start rehabilitatie west wing Academisch Ziekenhuis Paramaribo
- Overhandiging 10 ambulances aan ministerie van Volksgezondheid voor diverse zorginstellingen

© Kabinet van de President van Suriname

Specialistische missies en capaciteitsopbouw

- 19 niertransplantatie uitgevoerd in samenwerking met Amsterdam UMC
- Uitvoering van kinderhartmissies, kinderchirurgische, tandheelkundige, chirurgische en neurochirurgische missies

Aanpak brain drain

- Invoering overbruggings-, wervings- en behoudstoelage voor zorgpersoneel
- Investeren in basis- en specialistische opleidingen bij COVAB en AZP
- Toekennen van brain drain toelage (vanaf 2023) en extra toelage voor gespecialiseerde verpleegkundigen (vanaf 2024)
- Analyse van factoren die migratie van zorgpersoneel beïnvloeden en ontwikkelen van beleid

Ontwikkeling van Traditionele en Integratieve Medische Systemen (OTIMSI)

- Het ministerie van Volksgezondheid is gestart met de formalisering van traditionele geneeskunde als industrie met aanzienlijke economische en gezondheidsvoordelen.
- Mensen die niet genezen met moderne westerse medicijnen, krijgen via deskundig gebruik van natuurmiddelen een nieuwe kans op herstel.
- Voorbereiding van wetgeving om traditionele geneeskunde te ondersteunen en te formaliseren
- Wetgeving zal ook toezicht bieden en de samenleving beschermen tegen onbevoegde beoefenaars.
- Het behoud van kennis over medicinale planten is belangrijk voor toekomstige generaties en voor de ontwikkeling van een nieuwe industrie.
- Op 27 mei 2024 is de OTIMSI-website gelanceerd, waarmee de wereld kennismaakt met Surinaamse natuurgeneeskunde.
- De website bevat informatie over medicinale planten die zijn geïdentificeerd en geregistreerd.
- Makers van traditionele medicijnen krijgen bescherming en erkenning voor hun kennis en producten.

Onderwijs

• GRATIS WIFI OP SCHOLEN; MOGELIJKHEID VOOR STUDENTEN VOOR TOEGANG TOT EDUCATIEVE HULPMIDDELEN, ONLINE LEERMATERIALEN EN INFORMATIEBRONNEN

• LANCIERING PILOTPROJECT OP ZES VOS-SCHOLEN, MET ALS DOEL GRATIS WIFI BESCHIKBAAR TE STELLEN VOOR ZOWEL STUDENTEN ALS DOCENTEN

 Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

- Via het onderdirectoraat Personeelontwikkeling, Organisatie en Efficiencybeleid worden tal van opleidingen aangeboden aan de gemeenschap:
 1. Hogere Beroepsopleiding Bestuurskunde en Overheidsmanagement (HBO-B&O)
 2. Voortgezette Algemene Ambtenaren Opleiding II (V.A.A.O. II)
 3. Voortgezette Algemene Ambtenaren Opleiding I (V.A.A.O. I)
 4. Surnumerair
 5. Vooropleiding Surnumerair (VOS)
 6. Burgerlijke Administratie II (BA- II)
 7. Burgerlijke Administratie I (BA- I)
 8. Opleiding tot Huwelijksambtenaar en
 9. Documentaire Informatie Voorziening

- Renovatie scholen- In het afgelopen jaar heeft de regering aanzienlijke stappen gezet om de onderwijsomstandigheden in het land te verbeteren door middel van uitgebreide renovatieprojecten.
 - o O.S. Verlengde Welgedacht C
 - o O.S. Livorno
 - o Clarkeschool
- Eerste middelbare scholengemeenschap te Moengotapoe in het district Marowijne

- Financiële ondersteuning voor studenten:
 - o Studenten die ver van hun onderwijsinstelling wonen, kunnen via de Nationale Ontwikkelingsbank een renteloze lening aanvragen voor huur.
 - o Het Fonds Studiefinanciering Suriname biedt HBO- en universiteitsstudenten leningen aan met een rente van slechts 4% per jaar.
 - o Studenten van openbare VOS-scholen en enkele HBO-instellingen kunnen een deel van hun inschrijfgeld terugkrijgen.

- Ter stimulering van het leergedrag van de kinderen heeft het Kabinet van de President voor het schooljaar 2023-2024 10.000 schooltassen en 22.000 schooluniformen landelijk verstrekt.
- Regulering van schoolvervoer; het garanderen van optimaal schoolvervoer in het bijzonder voor de avondschoolen
- Het inzetten van bussen in gebieden in de diverse districten waarbij studenten eerder te kampen hadden met schoolvervoer
- Voedingsproject GLO Alalapadu gelanceerd
- Basis koeltechniek in Commewijne, 15 cursisten zijn getraind in koeltechniek en voorzien van een starterspakket, zodat ze per direct kunnen starten met hun werk.
- Innovatief landbouw middels aanleggen van moestuinen. Hierbij zijn 20 vrouwen getraind in het aanleggen van moestuinen om voor eigen gebruik te planten alsook voor wederverkoop.
- Opzet van de Centre for Excellence in IT Training (CEIT) locatie Paramaribo in het e-Government gebouw, in samenwerking met de overheid van India.

- De schijnwerpers zijn extra gericht op het beroepsonderwijs en vooral de cruciale rol erkennen die het heeft in het bereiken van Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling.

Stimulering ondernemerschap (Fondsen)

Om de productie, economische groei en versterking van lokale ondernemingen te bevorderen, heeft de regering fondsen geïmplementeerd. Deze fondsen zijn specifiek opgezet om de productiecapaciteit te verhogen en ondernemerschap te stimuleren in verschillende sectoren.

- Nationaal Ontwikkelingsfonds Agribusiness (NOFA-fonds). Dit fonds is gericht op het bevorderen van agribusiness initiatieven in ontwikkelingslanden.

Small text below the KMO Fonds logo: "Small Enterprises, Suriname's Growth Enterprises, Suriname's Growth Enterprises"

- Klein Middelgrote Ondernemingen Fonds (KMO-Fonds). Het KMO-Fonds is ontworpen om de groei en ontwikkeling van bestaande kleine en

Suriname's Growth Enterprises (SURGE). SURGE werkt samen met veelbelovende bedrijven om bindende beperkingen voor de omzetgroei op te lossen door het leveren van business development services (BDS) en bijpassende subsidies aan het bedrijf om hun omzet- en productiviteitsgroei te stimuleren en hen te helpen zich voor te bereiden op het bevoorraden van grotere kopersbedrijven en veeleisende markten.

- Productie Krediet Fonds (PKF). Dit fonds biedt financiering tegen gunstige voorwaarden aan kleine en middelgrote ondernemingen, in de productie- (goederen en diensten) en toerismesector, met uitzondering van de subsectoren zoals handel, landbouw, veeteelt en visserij.

- Stichting Garantie Fonds voor Bedrijfskredieten. Dit is een instrument om kredietverstrekking te stimuleren in Suriname. Het beheer ervan ligt bij de Nationale Ontwikkelingsbank N.V. (NOB).

Landbouw

- President Santokhi opent Markoesateelt trainingcenter in Coronie
- President Santokhi geeft startsein voor Farmer Field School voor Markoesateelt te Wanica
- Startsein drie rijstsectorprojecten door president Santokhi op 4 oktober 2024 in Wageningen, Nickerie
 - Landbouwgronden worden onder voorwaarden beschikbaar gesteld aan investeerders zoals Vank, in Coronie, oud SML-terrein en het Prins Bernhardpolder gebied in Nickerie.
 - Het Nationaal Ontwikkelingsfonds voor Agribusiness (NOFA) is geoperationaliseerd en heeft reeds kredieten verstrekt aan 187 agrariërs.
 - 16 coöperaties in Nickerie opgericht die samenwerken op het gebied van import van inputs en machinefaciliteiten.
 - SAMAP-project traint boeren in het maken van bedrijfsplannen
 - Agrarisch praktijkcentrum Tijgerkreek: het praktijkcentrum in Saramacca en de trainingen voor lokale jongeren en boeren.

- Opzetten van een rijstverwerkingsfaciliteit in de Prins Bernhardpolder en het irrigatienetwerk in Nickerie.
- Technische bijstand programma's, landbouwmachines zoals tractoren en cassaveverwerkingsmachines verstrekt in diverse districten zoals Brokopondo en Sipaliwini die de productiecapaciteit aanzienlijk kunnen verbeteren.

Infrastructuur

- Diverse verharde en onverharde wegen gerehabiliteerd tussen 2020-2024
- Start aanleg 60 km lange ontsluitingsweg tussen Nickerie en Apoera
- 39 bruggen en 3 steigers volledig gerenoveerd sinds 2020
- 2.482 km primaire en secundaire lozingen opgeschoond
- Landelijke renovatie van 14 pompgemalen
- Vaargeul Surinamerivier tot 5.5 meter diepte gebaggerd
- 12 projecten uitgevoerd (2020-2024) ter verbetering van verkeersveiligheid

**• ONGEVEER 5.000 M³ ZAND BESCHIKBAAR
GESTELD VOOR DE BEZANDING VAN WEGEN
IN ALLE DISTRICTEN**

**• VANAF 2023 TOT HEDEN 347 KM
AAN WEGEN BEZAND**

 Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

- Verbetering ontwatering rondom AZP

Elektra & Water

- President Santokhi ontvangt Eindrapport Integraal Waterbeheer met duidelijke aanbevelingen over het aanpakken van vervuiling en het verbeteren van de bescherming van onze waterbronnen
- Watersystemen hersteld in gemeenschappen zoals Donderskamp, Kalebaskreek en Pikin Slee.
- Regering investeert in diverse drinkwaterprojecten om de drinkwatervoorziening in verschillende gebieden te verbeteren
- SWM vervangt verouderde pompen in getroffen gebieden en installeert nieuwe moderne faciliteiten.
- Drinkwaterprojecten gericht op het verbeteren van de drinkwatervoorziening in diverse gebieden in Suriname in afrondende fase
- Water Supply Modernization Program in volle gang om de efficiëntie, kwaliteit, financiële en milieu-duurzaamheid van de drinkwatervoorzieningen geleverd door SWM te verbeteren.
- Duurzame drinkwatervoorziening project Brokopondo: gemeenschappen van Nieuw Lombe, Moejekiiki en Kapasikele hebben nu toegang tot gezond drinkwater
- Drinkwaterinstallaties te Stoelmanseiland en Pusugrunu worden gerehabiliteerd
- Drinkwaterprojecten te Godo Olo en Corneliskondre bevinden zich in afrondende fase
- Gesprekken gevoerd met het watermanagementbedrijf Azulatis in het kader van het verder verbeteren en optimaliseren van de landelijke watervoorziening

**WERKEN NAAR SCHOON
EN VEILIG DRINKWATER**

DISTRICT	RESSORT	PERIODE
- SIPALIWINI	- BOSLANTI	- DECEMBER 2020
- COMMEWIJNE	- LA LIBERTE	- DECEMBER 2021
- BROKOPONDO	- KWAKOEGRON	- FEBRUARI 2022
- PARA	- CASSIPORA	- JUNI 2022
- NICKERIE	- HENAR	- NOVEMBER 2023
- NICKERIE	- ARAWARASLUIS	- NOVEMBER 2023
- BROKOPONDO	- LOMBE	- DECEMBER 2023
- NICKERIE	- PARADISE	- JANUARI 2024
- SIPALIWINI	- CORNELISKONDRE	- MAART 2024
- SIPALIWINI	- PELELETPU	- JANUARI 2025

VOOR ELKE SURINAMER

**INVESTERING IN GROENE TOEKOMST
MET ZONNE-ENERGIE PROJECT
"SURINAME VILLAGE SOLAR MICROGRID PROJECT"**

SIPALIWINI **CORONIE**
BROKOPONDO **BOVEN-SURINAME**

 Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

- Oplevering elektrificatieproject: Giebelstraat en omgeving in Van Pettenpolder, Nickerie.

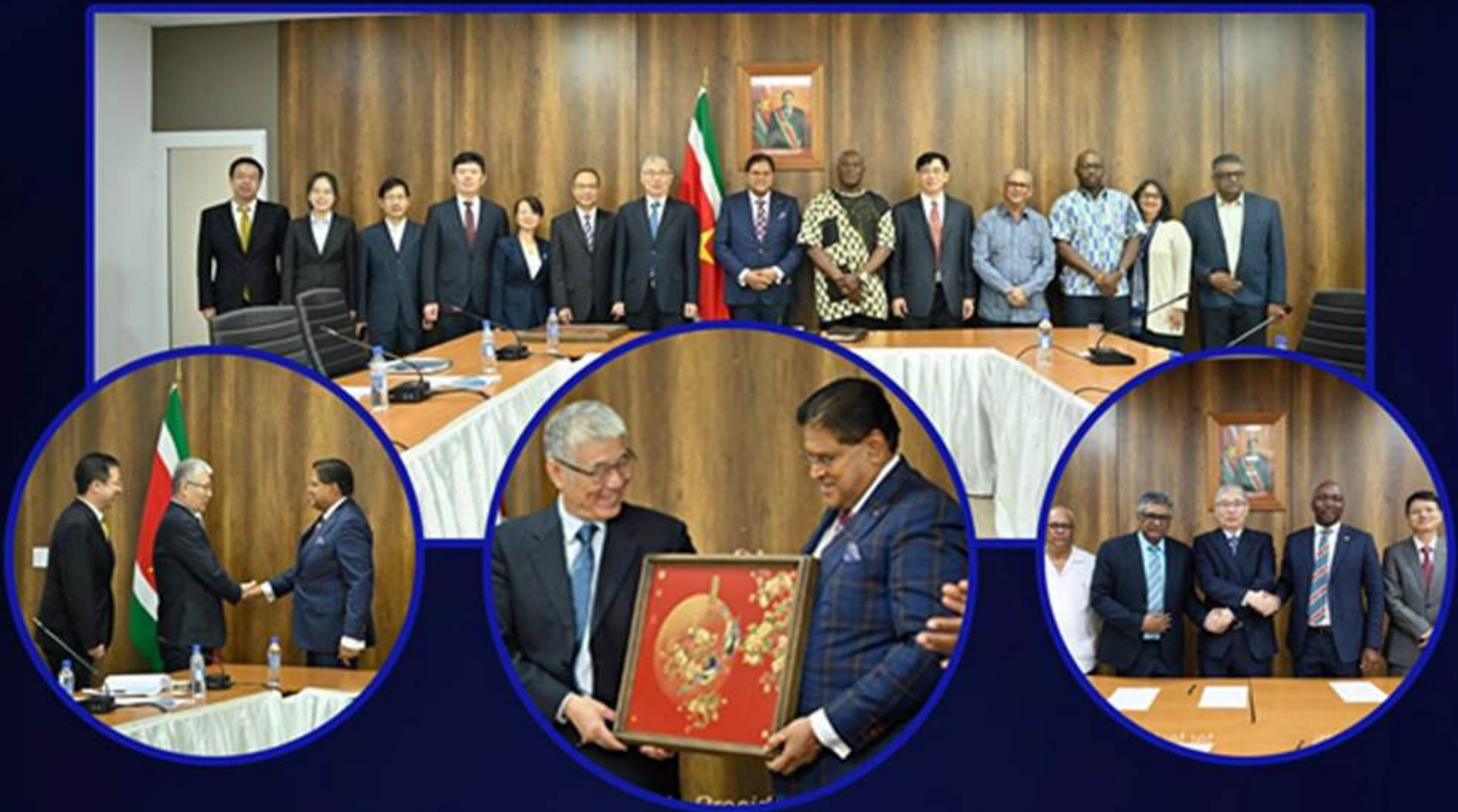
DORPEN WAARIN ER 1X24 UUR ELEKTRICITEIT GEREALISEERD IS:

POEKETIE 1	PIPA KONDEE
POEKETIE 2	POOLO KEBE
SANGAMASOESA	GAAMAN KAMPU
MOOITAKIE	PIKIN KONDEE
YAWSA	LOEABIE / SANBEDOEMIE
MAINSI	PIKIN PISII
DIITABIKIE (DRIETABBETJE)	KISAI
DATAA KONDEE	LANDBOUW
TAPANAHONY	ABENASTON

 Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

GOUD & BAUXIET

Herstart bauxietwinning: Suriname hervat bauxietwinning in West-Suriname in samenwerking met Chinalco voor ontginning van 22.000 hectare

- **De toekomst van Suriname's bauxiet-industrie krijgt nieuwe dimensies, dankzij de activiteiten van de werkgroep, Ontwikkeling Bauxietsector Bakhuisgebied, en de institutionele versterking van het Bauxiet Instituut Suriname (BIS).**

**Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME**

Olie & Gas

De recente offshore-olievondsten van Suriname hebben aanzienlijke investeringen van grote internationale oliemaatschappijen aangetrokken.

- TotalEnergies en APA Corporation hebben vorig jaar het FID aangekondigd voor de ontwikkeling van het GranMorgu-productieveld in Blok 58, Surinaams zeegebied
- Met een investering van tien miljard Amerikaanse dollar krijgt ons land een historisch nieuw begin.
- De inkomsten uit olie en gas kunnen ons land rijker en sterker maken, maar alleen als het geld goed wordt beheerd.

OM JONGEREN VOOR TE BEREIDEN OP BANEN IN DEZE SECTOR, ZIJN OPLEIDINGEN GESTART:

- OLIE & GAS OP HET NATUUR TECHNISCH INSTITUUT SURINAME (NATIN), WAARVAN DE EERSTE GROEP AFGESTUDEERDEN IN OKTOBER 2024 ZIJN AFGELEVERD
- OLIE & GAS EN PETROLEUMTECHNIEK OP DE AVOND MIDDELBARE TECHNISCHE OPLEIDINGEN (AMTO)

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Plannen voor Goed Beheer

- Instelling Strategische Groep voor Olie- en Gasbeleid met brede vertegenwoordiging en onafhankelijke experts. Veiligstelling nationaal belang en beleidskaders voor beheer inkomsten uit de offshore olie- en gassector vanaf 2028
- De Wet Spaar- en Stabilisatie Fonds is goedgekeurd om de opbrengsten van olie en gas duurzaam te beheren.
- Dit fonds zal een langetermijnstrategie bevatten, waaraan elke regering zich moet houden. Het voorkomt willekeurige veranderingen in beleid en verspilling van de middelen.
- Middelen uit het fonds mogen alleen gebruikt worden om goedgekeurde begrotingen in het parlement te financieren.
- Middelen uit het fonds zullen gebruikt worden om de economie te diversifiëren
- De Local Content Board is ingesteld om te zorgen dat zoveel mogelijk Surinaamse bedrijven en burgers profiteren van de voordelen uit de olie- en gassector.

Introductie nieuw financieel instrument: Royalty Voor Iedereen (RVI)

President Chandrikapersad Santokhi heeft op 25 november 2024 met trots aangekondigd, Royalty Voor Iedereen.

Wat is de RVI?

- Een nieuw financieel instrument dat iedere Surinamer, die in Suriname woont, een aandeel geeft in toekomstige olie- en gasinkomsten.
- Elk individu ontvangt een spaarbiljet ter waarde van 750 USD met een jaarlijkse rente van 7%.
- De uitbetaling vindt plaats zodra de olie uit Blok 58 wordt verkocht en de royalty-inkomsten door Suriname zijn ontvangen.
- Het spaarbiljet wordt genoteerd in Amerikaanse dollars, waardoor het waardevast blijft.
- De uitbetaling gebeurt in Surinaamse dollars, gebaseerd op de actuele wisselkoers.
- Voor ouderen (60+) en personen met een beperking worden opties uitgewerkt om hun spaarbiljet eerder te verzilveren, vóór 2028.

Wat betekent dit voor jou?

- Surinamers worden mede-eigenaar van de inkomsten uit onze natuurlijke rijkdommen.
- Het RVI erkent de offers van burgers tijdens de moeilijke jaren van economische stabilisatie en biedt financiële voordelen.
- Iedereen ontvangt een spaarbiljet dat groeit in waarde.
- Dit instrument zorgt ervoor dat elke burger, ongeacht achtergrond, deelt in de nationale rijkdom.
- Het RVI helpt bij het openen van bankrekeningen en stimuleert deelname aan de formele economie.

Milieu

Surinaamse gemeenschappen die getroffen zijn door de gevolgen van de verandering van het klimaat krijgen toegang tot snelle klimaatsubsidies van 100.000 US dollar per project via het Communities Climate Adaptation Facility (C-CAF); dit, na ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst tussen Suriname en het Global Centre for Climate Mobility, een centrum dat wereldwijd handelt over klimaatverandering.

SURINAME KLAAR VOOR EEN GROENE FINANCIËLE INJECTIE

Uit Carbon Credits kan Suriname \$80 miljoen verdienen

Suriname is in augustus 2024 gestart met de handel in emissiereductie carbon credits wat zal dienen als nieuwe bron van inkomsten voor ons land maar vooral voor gemeenschappen. Hiervoor zijn reeds nationale richtlijnen ontwikkeld.

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

- Actieve deelname van Suriname aan de 16e Conferentie van de Partijen (COP-16) van de UNCCD in Saoedi-Arabië. Dit biedt ons de kans om niet alleen steun en financiering te verkrijgen voor initiatieven die de gevolgen van droogte en landdegradatie aanpakken, maar ook om samen te werken met andere landen aan wereldwijde oplossingen.
- Het ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu start met het ontwikkelen van een Green Development Strategy (GDS) om te voorkomen dat ons milieu vernietigd wordt.
- Suriname stijgt naar de 36e plaats op de Environmental Performance Index (EPI), en bekleedt nu de nummer 1-positie voor goed milieubeleid in de regio van Latijns-Amerika en het Caribisch gebied.
- Na deelname aan COP-29 in Azerbeidzjan akkoord bereikt:
 - o 200 landen hebben afgesproken dat ontwikkelingslanden 300 miljard Amerikaanse dollar klimaatsteun krijgen vanaf 2035.
 - o Suriname is één van de

LANCERING 'KRIN BIRTI PROJECTEN' IN VIER DISTRICTEN
MET ALS DOEL AFVALSCHEIDING EN ANALYSE VAN WATER-, LUCHT- EN BODEMKWALITEIT

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

- Trainingslocaties opgezet om kleinschalige goudzoekers kwikvrije goudwinningstechnieken te leren

DIGITALISERING VAN DE OVERHEID

- **E-PASPOORT; MET EEN GEWIJZIGDE WET REISDOCUMENTEN IS DE IMPLEMENTATIE VAN HET E-PASPOORT INGEZET. HET NIEUW PASPOORT WORDT VOORZIEN VAN EEN POLYCARBONATE DATAPAGINA MET EEN TRANSPARANTE WINDOW, NAAR INTERNATIONALE STANDAARDEN.**
- **DIRECTORAAT E-GOVERNMENT VAN HET KABINET VAN DE PRESIDENT VERSTERKT IN HET KADER VAN HET DIGITALISEREN VAN DIENSTEN BINNEN DE TOTALE OVERHEID**
- **DIGITALE LOONSTROOK GEÏNTRUCEDERD TER BEVORDERING VAN EFFICIËNTIE, TRANSPARANTIE EN TOEGANKELIJKHEID EN VERMINDERT PAPIERGEBRUIK**
- **LANCERING DIGITALE DATABASE GBB TER BEVORDERING VAN DE TRANSPARANTIE EN SOEPELE AFHANDELING VAN GRONDKWESTIES.**

**Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME**

Toerisme

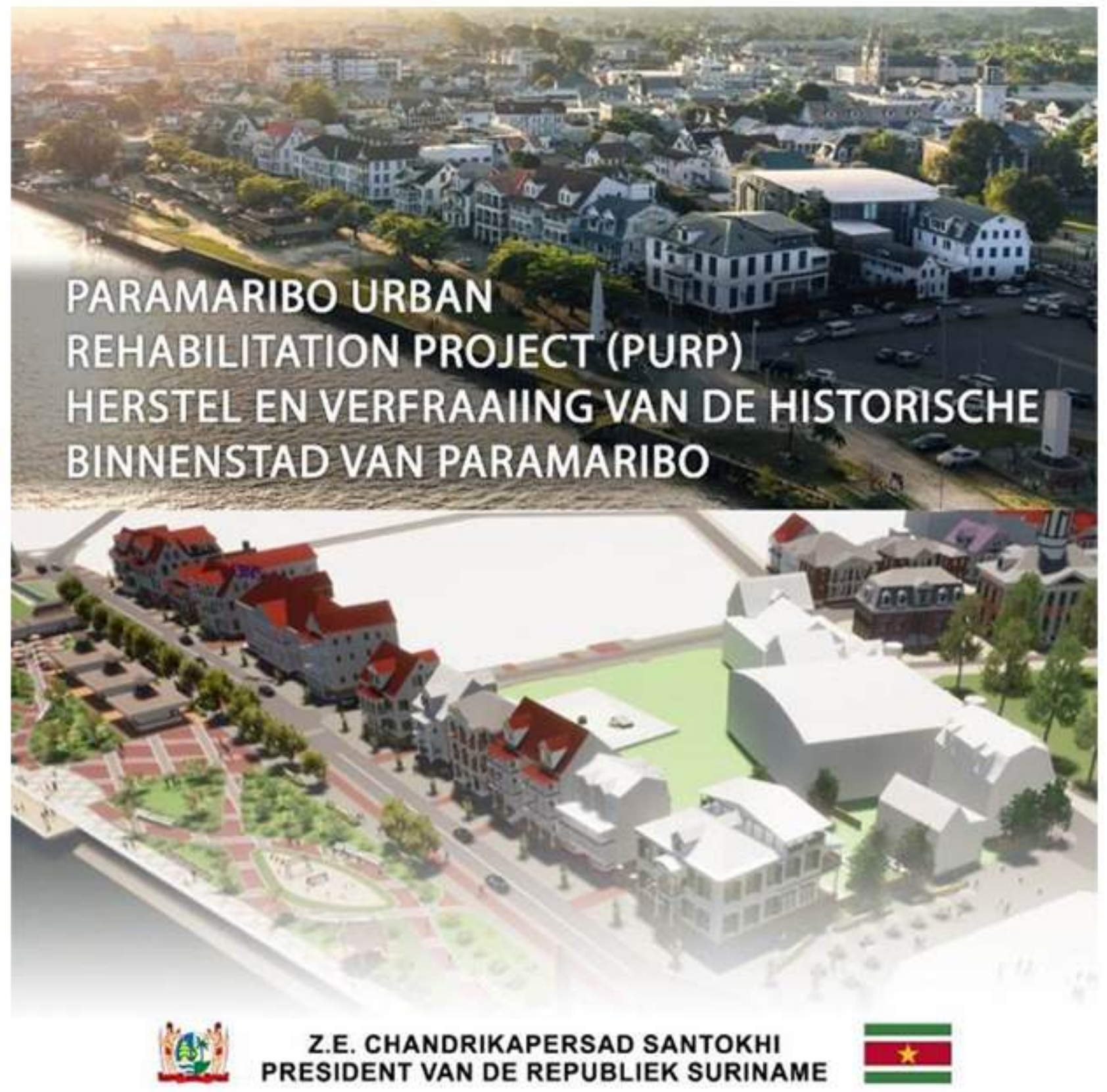
- President Santokhi legt eerste steen Wakapasi Coronie
- Achterstanden bij de International Civil Aviation Organization, ICAO, betaald: Suriname kan weer actief deelnemen aan internationale luchtvaartactiviteiten
- Luchtvaartovereenkomsten getekend met o.a. de Verenigde Arabische Emiraten, Curaçao, Qatar, en Saoedi-Arabië, wat Suriname kan positioneren als een belangrijke transporthub
- Het herstel van het vertrouwen in Suriname en het gunstig investeringsbeleid heeft geleid tot:

- De bouw van nieuwe hotels en appartementen voor expats en toeristen

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Z.E. CHANDRIKAPERSAD SANTOKHI
PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME

- De ontwikkeling van een nieuw internationaal vliegveld dichterbij Paramaribo.
- Food Assistance Grant: Vanaf november 2024 zes maanden lang 250.000 pakketten vanuit India naar Suriname
- Uitvoering van de Paramaribo Urban Rehabilitation Project (PURP) voor herstel en verfraaiing van de historische binnenstad van Paramaribo (PURP)
 - o Restauratie van historische gebouwen:
 - o Reconstructie van de gebouwen van het voormalig parlement en het Ministerie van Buitenlandse Zaken die door brand waren verwoest
 - o Restauratie van het Ministerie van Justitie en Politie aan de Mirandastraat
 - o Restauratie van gebouwen van het Ministerie van Sociale Zaken aan de Waterkant
 - o Renovatie gebouw Cultuurstudies aan de Zeelandiaweg
 - o Restauratie van gebouwen van het Ministerie van Justitie en Politie aan de Henck Arronstraat 1 en Grote Combeweg 3:
- Verfraaiing van openbare plekken zoals Palmentuin, Kerkplein en Fort Zeelandia
- Waterkant zal vanaf de SMS-pier tot Fort Zeelandia verfraaid worden om toerisme te stimuleren.

Slot

Nu we bijna vijf jaar verder zijn, staan we op een historisch kruispunt. Samen hebben we Suriname uit een diepe crisis getrokken en een nieuwe koers uitgezet, met politieke stabiliteit, economische groei en sociale vooruitgang als tastbare resultaten. Maar dit is pas het begin.

De verkiezingen op 25 mei 2025 bepalen of we deze lijn doortrekken. Het moment is nu: voor zowel ervaren stemmers als first voters. Volg je gevoel, maar vertrouw ook op de feiten: welke partij heeft daadkracht getoond, welke visie past bij jouw toekomstbeeld en wie maakt Suriname sterker voor de generaties na ons?

De aankondiging van het finale investeringsbesluit (FID) door TotalEnergies laat zien dat onze inspanningen internationaal worden erkend. Nieuwe banen, groei en kansen liggen in het verschiet, maar alleen als we de ingezette koers blijven volgen en uitbouwen.

Laat je stem spreken en maak bewust de keuze voor continuïteit en vooruitgang. Jij beslist welk verhaal Suriname verder schrijft. Samen kunnen we blijven bouwen aan een land waar iedereen kan floreren en waarnaar onze kinderen vol trots kunnen uitkijken.

Stem voor de toekomst. Stem voor Suriname.

Toekomstvisie Suriname: Groei, Ontwikkeling en Vooruitgang

Suriname staat op het punt om te schitteren als nooit tevoren. Met een sterke basis onder onze voeten, openen we de deuren naar een toekomst vol groei, innovatie en inclusiviteit.

De verwachte olieproductie fungeert als katalysator: niet alleen krijgt onze economie een flinke impuls, we creëren ook spin-offs in sectoren zoals toerisme, medisch toerisme en groene energie. Door strategisch te investeren in onderwijs en lokale content, plukken Surinamers zelf de vruchten van deze ontwikkelingen. Tegelijkertijd behouden we onze carbon negatieve status en dragen we bij aan de wereldwijde klimaatdoelen.

Achter de schermen transformeert ons land in hoog tempo. Nieuwe snelwegen, moderne luchthavens en een uitgebreide shorebase aan de Surinamerivier versterken niet alleen onze binnenlandse connectiviteit, maar maken Suriname ook tot een regionale hub. De decentralisatie van stedelijke ontwikkeling verlicht de druk op Paramaribo, terwijl een doordacht bevolkingsbeleid de instroom van gekwalificeerde arbeidskrachten regelt, wat bijdraagt aan economische groei.

Onze focus op gezondheid blijkt uit de bouw van een nieuw hoofdkantoor voor Volksgezondheid, een ziekenhuisproject via de Islamic Bank en investeringen in oog-, hart- en niertransplantaties. Het sociaal programma blijft een speerpunt, met steun aan studenten, kwetsbare groepen en financiële inclusie. Tegelijkertijd brengen investeringen in het onderwijs en de professionalisering van overheidsdiensten ons dichterbij een duurzame, inclusieve economie.

Met een sterk milieubeleid, de oprichting van een Kinderombudsinstituut en aandacht voor alternatieve geneeskunde, bewijzen we dat Suriname niet alleen groeit, maar zich ook ontwikkelt tot een modern en vooruitstrevend land. Door te blijven investeren in infrastructuur, veiligheid en voedselzekerheid, maken we onze ambities waar: een welvarend, duurzaam en inclusief Suriname, klaar voor volgende generaties.

Leer, Quiz en Beslis voor Suriname!

Zijn de verworvenheden jou bijgebleven? Dit is jouw moment om groots te dromen én te winnen. Waaronder diverse prijzen en als hoofdprijs een auto!

Waarom een auto?

We helpen jongeren graag op weg – letterlijk én figuurlijk. Een auto biedt kansen: om je studie en werk beter te bereiken, om mobieler te zijn en om je dromen sneller te verwezenlijken.

Dank aan de maatschappelijk sponsor!

Deze prijsvraag wordt mogelijk gemaakt dankzij een betrokken sponsor uit het bedrijfsleven. Belangrijk om te weten: het prijzengeld komt niet uit overheidsmiddelen, maar uit een maatschappelijke bijdrage om jongeren vooruit te helpen.

Omcirkel het juiste antwoord op de vragen over het boek en lever het ingevulde blad samen met je contactformulier (naam, contactgegevens, adres en ID-nummer) in bij het SABI (Sociaal Advies- en Begeleidingsinstituut) aan de Jagernath Lachmonstraat 130.

1. Wat is het huidige saldo van de overheid en hoe heeft dit invloed op de handelsbalans?
 - A. Het saldo bedroeg positief SRD 923 miljoen in 2022 en bleef stabiel zonder verdere groei.
 - B. Het positieve saldo steeg tot positief SRD 1.794 miljoen in 2023 en draagt bij aan een verbeterde handelsbalans.
 - C. Het saldo is negatief gebleven.
 - D. De handelsbalans is verbeterd door directe donaties van buitenlandse landen zonder eigen inkomsten.
2. Wat is de rol van het IMF-programma en hoe heeft dit geholpen bij het herstel van Suriname?
 - A. Het IMF-programma verleende leningen, maar met voorwaarden die weinig impact hadden op economische hervormingen.
 - B. Het IMF-programma hielp de overheid met schuldherschikkingen en macro-economische stabiliteit door duidelijke hervormingsplannen.
 - C. Het IMF eiste dat Suriname zijn olievoorraden zou verkopen om de schuldenlast te verlichten.
 - D. Het IMF-programma richtte zich uitsluitend op het financieren van sociale programma's, zonder economische hervormingen te eisen.
3. Wat is het doel van de Food Basket, en welke voordelen biedt het vouchersysteem?
 - A. Luxe producten goedkoper maken
 - B. Basisgoederen goedkoper aanbieden door de tussenhandel uit te schakelen
 - C. Gratis voedsel voor alle huishoudens
 - D. Gratis lunchpakketten voor werkenden
4. Wat houdt het "Royalty Voor Iedereen"-programma (RVI) in en wie kan hieruit voordeel halen?
 - A. Ouderen en gehandicapten krijgen speciale privileges
 - B. Alleen mensen met een geregistreerde bankrekening krijgen toegang
 - C. De olie-inkomsten worden verdeeld onder bedrijven
 - D. Iedere inwoner krijgt een spaarbiljet van 750 USD met 7% rente
5. Wat houdt het "Gericht Nationaal Sportbeleid" in en welke doelen worden hiermee nagestreefd?
 - A. Subsidies voor sportorganisaties en gratis lessen voor jongeren
 - B. Sportevenementen voor regionale samenwerking
 - C. Focus op olympische trainingsprogramma's
 - D. Professionalisering van sport en mentale groei van jongeren

Inleveren kan tot 25 april, en de trekking vindt plaats op 1 mei 2025.

Pak je kans, lees en win!
Samen weten, samen kiezen, samen vooruit!

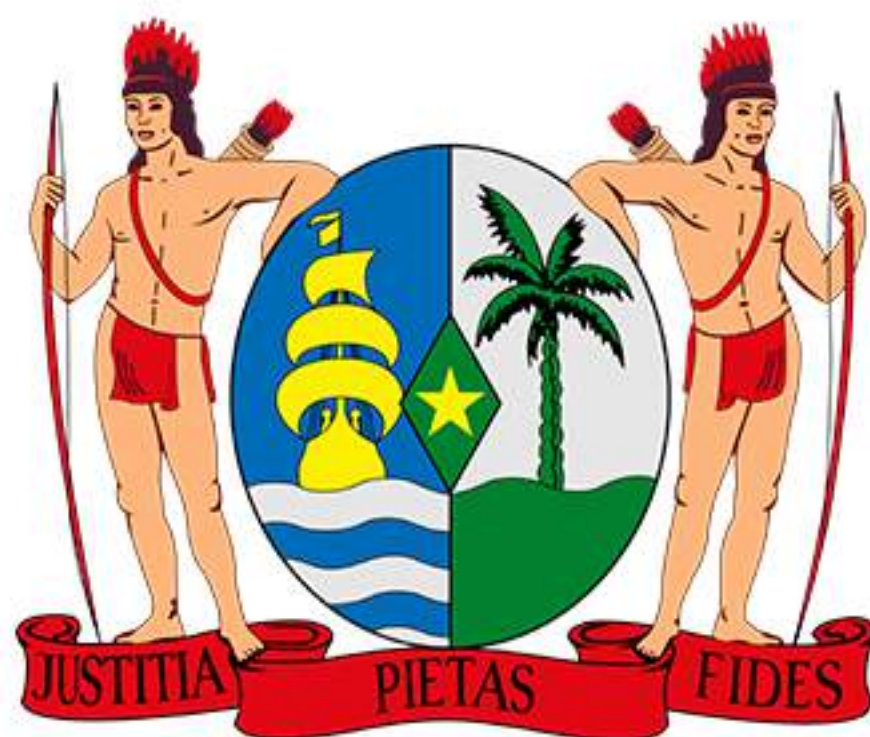
Contactgegevens

Naam:

Adres:

Telefoonnummer:

ID-nummer:

**KABINET VAN DE PRESIDENT
VAN DE REPUBLIEK SURINAME**
FEBRUARI 2025